

retninger, ville vi i Virkeligheden have begrænset Strejke og Lockout, saaledes at der ingen stor Skade kan ske for Staten, saaledes at ingen Klassestrid kunde ramme Samfundet i Hjertekulen, selv om vi fik 4 Maaneders Konflikter indenfor alle de andre Fag. Men jeg gentager, at hvor som helst man fratager en Underklasse et Vaaben, maa man give den et andet i Stedet. Man har ikke Ret til at udlevere en Klasse værgeløs til en anden.

Ved alle de andre Ting have vi Voldgiften tilbage, og her vil jeg glæde den højtærede Formand ved at komme ind paa selve det Lovforslag, der ligger for. Der have vi faaet oprettet denne Voldgiftsret — den har jo eksisteret før, men denne Gang som Domstol, anerkendt af Staten og udøvende Statsmagt. Fra mange Sider af Jurister har jeg hørt Indvendinger imod den. En Jurist har forleden gjort den Bemærkning, at man tager efterhaanden mere og mere fra Domstolene, og det bevirker, at Domstolene komme i Miskredit. De Herrer ville have lagt Mærke til, at en lignende Betragtning kom frem oppe i Landstinget i Fjor. Flere af det høje Tings Jurister udtalte Frygt for, at man mere og mere satte de almindelige Domstole ud af Kraft og lod særlige Fagdomstole afgøre Skattespørgsmaal og alle andre Spørgsmaal. Jeg indrømmer, at der kan være noget i den Betragtning, men paa den anden Side maa vi alle være klare over, at Domstolene have deres store praktiske Begrænsning. De Mænd, der sidde som almindelige Dommere, de være nok saa flittige og dygtige, have kun med den formelle Side af Sagen at gøre, de have deres Paragraffer. Men Livet er nu en Gang saaledes, at der er mange Sager, hvori man maaske dømmer helt galt, naar man dømmer efter formelle Kriterier og ikke kender det reelle Indhold, det drejer sig om. Netop naar der f. Eks. er Strid om, hvorvidt et Arbejde er gjort paa ordentlig Maade, eller om en Fabriksordning er i Overensstemmelse med Overenskomsten, er det Ting, Domstolene simpelthen ikke kunne dømme retfærdigt om.

I saa Henseende foreslaas her i Virkeligheden en ganske ideel Domstol, og jeg maa sige egentlig den gamle nordiske Domstol, nemlig en Repræsentant for Kronen, om man vil for den juridiske Fagviden, som Opmand og vedkommende Parter som Meddomsmænd. Hvad vi have haft paa saadanne Omraader, har virket vidunderlig godt. Jeg nævner Ulykkesforsikringsraadet, Naar man tænker paa,

hvor mange Afgørelser, det har truffet og i hvor mange forskelligartede Forhold, maa man indrømme, at Arbejderforsikringsraadet har en Rekord som ingen anden dansk Domstol, saa at ikke en Gang Højesterets Domme have mødt saa almindelig Anerkendelse som Arbejderforsikringsraadets. Derfor mener jeg, det er tilladeligt at gaa den Vej at oprette Fagdomstole med Meddomsmænd. Imidlertid er der en Ting her, som er bleven berørt for Forligsmandens Vedkommende af det ærede Medlem fra Frederikssund (Sigurd Berg), men som ogsaa kommer frem her paa tilsvarende Maade, nemlig at Opmanden bliver den eneste Dommer. Det kunde maaske være ønskeligt, i hvert Fald i større Spørgsmaal, at lade Opmandens Stemme blive delt mellem to eller tre Personer. Det vilde maaske ikke være af Vejen, idet man ved store Spørgsmaals Afgørelse, naar der ikke er Appel, sjældent overlader til en enkelt Dommer at træffe Afgørelse, men i Regelen forlanger en Flerhed af Dommere til at afsige Kendelsen.

Vender jeg mig nu til de Ting, som ville komme til at foreligge for Voldgiftsretten, er det væsentlig de saakaldte Retsstrætter, det vil sige Stridigheder midt i Tarifierperioden, den Periode, hvorover en Tarif strækker sig, i Modsætning til Interessestridigheder — Strid om, hvad der vil ske efter Tarifierperiodens Udløb, altsaa om, hvad man skal gøre, naar en Overenskomst er udløben. Vi have i Virkeligheden Afgørelser af disse Trætter i meget stort Omfang. Jeg skal blot nævne enkelte Tal. Fra 1903—07 havde vi i Jernindustrien 508 Mæglinger og 14 Voldgifter, for de københavnske Murere 152 Mæglinger og 226 Voldgifter, for Bygningssnedkerne 3 Mæglinger og 40 Voldgifter, for Malerne 44 Mæglinger og 147 Voldgifter. De ville altsaa se, at baade Mæglings- og Voldgiftsinstitutterne ere Institutter, der ere anvendte i overordentlig mange Tilfælde. Nu faa vi den permanente Voldgiftsret omformet til en Domstol. Vi have endvidere foruden de forskellige faglige Voldgifter, som allerede bestaa, dem, der blive oprettede efter Normalreglementet; herefter maa det siges, at vi nogenlunde have garderet os mod Strejke i Anledning af Retstrætter. Nu er jeg ikke klar over, om Modparten — det er noget, jeg vil spørge den højtærede Indenrigsminister om —, naar f. Eks. Arbejderne gøre ulovlig Strejke eller Arbejdsgiverne ulovlig Lockout i et Fag, virkelig er tvungen til at indanke Sagen